

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

Інна САВИЦЬКА

2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту
Протокол № 8 від «18» квітня 2023 р.

в.о. завідувача кафедри

Марина ДЄЛІНІ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Соціальна робота»
першого (бакалаврського рівня)

Гарант ОП

Ірина ДЕМЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС ПРОЕКТАМИ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

вибіркова за вибором університету

спеціальність

факультет

аграрного менеджменту

розробник:

к.е.н., доцент Артюх Т.О.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Управління бізнес проектами

– (назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	Вибіркова за вибором університету
Освітня програма	
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект(робота)	–
Форма контролю	залік
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки	1
Семестр	2
Лекційні заняття	15 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.
Лабораторні заняття	–
Самостійна робота	90 год.
Індивідуальні завдання	–
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Поняття «проект» та «проектування» все більш тісно входять в наше повсякденне життя, а сучасне оточуюче нас середовище являє собою світ проектів, які необхідно реалізувати за для досягнення поставленої мети, в заданий відрізок часу та в межах наявних ресурсів. Для отримання бажаного результату проекти потребують постійного управління, що полягає в цілеспрямованій координації необхідних дій для досягнення поставлених цілей.

Метою навчальної дисципліни є вивчення студентами основ проектування, набуття навичок використання здобутих знань для ефективного впровадження проектних рішень у практичній діяльності підприємства.

Предметом навчальної дисципліни «Управління бізнес проектами» є вивчення теоретичних концепцій та методології розробки проектів, базових підходів і критеріїв визначення та обґрунтування вибору напрямків змін.

У процесі вивчення дисципліни «Управління бізнес проектами» студентами вирішуються такі **основні завдання**:

- ✓ вивчення базових положень проектного менеджменту;
- ✓ визначення місця проекту на підприємстві та виявлення найбільш розповсюджених підходів до формування структури життєвого циклу проекту, ознайомлення з принципами внесення змін та управління проектами на підприємстві;
- ✓ визначення методів та інструментів проектування;
- ✓ обґрунтування необхідності управління якістю, часом та ресурсним забезпечення проекту, визначення форм організації проектної діяльності на підприємстві.

В процесі викладання дисципліни використовується кредитно- модульна система організації навчального процесу, яка відповідає вимогам ECTS. У навчальному процесі використовуються такі методи навчання: лекції, практично-семінарські заняття, кейс-метод, самостійна та індивідуальна науково-аналітична робота.

Набуття компетенцій:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ

Тема 1. Види і структура проєктів. Бізнес-план проєкту.

Визначення базових понять: проєкт, проєктування, бізнес-проєкт, бізнес-проєктування. Ознаки проєкту. Середовище бізнес-проєктування. Життєвий цикл проєкту. Внутрішнє та зовнішнє середовище проєкту. Оточення проєкту. Основні елементи проєкту.

Класифікація проєктів. Види проєктів. Учасники проєкту. Власники проєкту. Інвестори проєкту. Команда проєкту. Зацікавлені особи проєкту

Життєвий цикл бізнес-проєкту. Властивості життєвого циклу проєкту. Фази проєктного циклу, стадії й етапи. Властивості та зміст фаз проєкту. Види робіт, які виконуються на різних стадіях життєвого циклу. Структура бізнес-проєкту

Визначення базових понять: план, планування, бізнес-план, бізнес-планування. Функції та значення бізнес-плану. Призначення бізнес-плану. Види бізнес-планів. Завдання бізнес-планування. Цілі розробки бізнес-плану. Процес розробки бізнес-плану.

Методологія розробки бізнес-плану.

Тема 2. Передінвестиційні дослідження та обґрунтування проєкту

Підготовча стадія бізнес-планування.

Визначення базових понять: проєкт, проєктування, бізнес-проєкт, бізнес-проєктування. Середовище бізнес-проєктування. Життєвий цикл проєкту. Внутрішнє та зовнішнє середовище проєкту. Оточення проєкту. Основні елементи проєкту. Оцінка сприятливих можливостей а загроз реалізації бізнес-проєкту.

Класифікація проєктів. Види проєктів. Учасники проєкту. Власники проєкту. Інвестори проєкту. Команда проєкту. Зацікавлені особи проєкту.

Життєвий цикл бізнес-проєкту. Властивості життєвого циклу проєкту. Фази проєктного циклу, стадії й етапи. Властивості та зміст фаз проєкту. Залучення фінансування на різних стадіях життєвого циклу проєкту.

Змістовий модуль 2.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТОМ

Тема 3. Організаційно-виробничий та маркетинговий план проєкту

Організаційний план проєкту. Організаційна структура управління. Різні види організаційних структур. Організаційно-правова форма. Людські ресурси проєкту. Процеси управління людськими ресурсами проєкту. Планування та формування проєктної команди. Управління розвитком команди. Лідерство проєктного менеджера. Делегування. Потреба проєкту в персоналі. Залучені спеціалісти проєкту. Розвиток команди і групової роботи. Цілі розвитку команди проєкту. Стадії розвитку команди.

Мотивація індивідуумів і групи. Сучасні теорії мотивації. Принципи та чинники мотивації. Програма мотивації. Управління конфліктами. Методи вирішення проблем. Умови успішного вирішення конфліктів в команді.

Виробничий план проєкту: мета, завдання та структура. Етапи виробництва товару чи послуги. Технологічний процес виробництва. Витрати підприємства. Розрахунок потреби в матеріально-технічному забезпеченні. Обладнання та

сировина. Календарний план-графік реалізації проєкту.

Постійні та змінні витрати проєкту. План виробництва та витрат на виробництво протягом проєкту. Фонд оплати праці. Маркетинговий план проєкту. Комплекс 4Р. Завдання маркетингового плану. Формування ціни продукції. Методи ціноутворення.

Маркетингова стратегія проєкту. Сегментація ринку. Стратегії виходу підприємства на нові ринки. Оцінка конкурентів. Канали розповсюдження інформації та продажу. Рекламна кампанія проєкту. План витрат на маркетинг. SWOT-аналіз.

Тема 4. Фінансовий план проєкту

Зміст та значення фінансового плану. Технологія розробки фінансового плану.

Рух грошових коштів. Капітал підприємства, власний, залучений. Інвестиції, капіталовкладення. Показники господарської діяльності проєкту. Показники ефективності проєкту. Точка беззбитковості. Чистий дохід та витрати проєкту. Норма прибутку.

Тема 5. Інвестиційний бюджет, мережевий графік проєкту

Інвестиційний план проєкту. Розрахунок інвестиційних потоків. Джерела фінансування бізнес планування, їх переваги і недоліки. Бюджет бізнес плану. Раціоналізація структури джерел фінансування. Розрахунок фінансового левериджу. Розрахунок капітальних витрат плану. Розрахунок потреб в оборотних коштах бізнес плану.

Мережевий графік проєкту.

Тема 6. Розрахунок ефективності проєкту

Інвестиційна стратегія як основа управління інвестиційною діяльністю підприємства. Інвестиційний план як об'єкт управління. Схеми фінансування інвестиційних проєктів. Поняття та види ефективності інвестиційних планів. Грошові потоки інвестиційного плану: поняття, склад, структура та розрахунок. Залучення інвесторів.

Тема 7. Система оцінки ризиків проєкту

Поняття та класифікація ризиків. Види ризиків та причини їх виникнення. Методологія виявлення та аналізу ризиків. Ідентифікація ризиків та їх економічна оцінка. Принципи оцінки ризиків. Кількісний та якісний аналіз ризиків. Методи кількісної оцінки ризиків. Особливості фінансового, валютного та комерційного ризику. Фінансові рішення в умовах ризику. Концепція управління ризиками. Зміст та порядок розробки плану запобігання ризикам. Заходи для нейтралізації або мінімізації негативних наслідків можливих ризиків.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ						
Тема 1. Види і структура проєктів. Бізнес- план проєкту.	16	2	2	-	-	12
Тема 2. Передінвестиційні дослідження та обґрунтування проєкту	16	2	2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	32	4	4	-	-	24
Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТОМ						
Тема 3. Організаційно-виробничий та маркетинговий план проєкту	17	2	2	-	-	13
Тема 4. Фінансовий план проєкту	18	3	2	-	-	13
Тема 5. Інвестиційний бюджет, мережевий графік проєкту	17	2	2	-	-	13
Тема 6. Розрахунок ефективності проєкту	18	2	3	-	-	13
Тема 7. Система оцінки ризиків проєкту	18	2	2	-	-	14
Разом за змістовим модулем 2	88	11	11	-	-	66
Усього годин	120	15	15	-	-	90

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Види і структура проєктів. Бізнес-план проєкту.	2
2.	Передінвестиційні дослідження та обґрунтування проєкту.	2
3.	Організаційно-виробничий та маркетинговий план проєкту	2
4.	Фінансовий план проєкту	2
5.	Інвестиційний бюджет, мережевий графік проєкту	2
6.	Розрахунок ефективності проєкту	3
7.	Система оцінки ризиків проєкту	2
Разом		15

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поетапна розробка бізнес проекту	90

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Дайте визначення поняття «проект».
2. Опишіть зовнішнє та внутрішнє середовище проекту.
3. Опишіть учасників проекту згідно РМВОК.
4. Що таке РМВОК?
5. Що таке бізне-план?
6. Яким чином пов'язаний проект та бізнес план?
7. Які класифікації проектів існують?
8. За якими критеріями можна визначити актуальність та життєздатність проекту?
9. На які питання має дати відповіді бізнес-план?
10. Охарактеризуйте SMART- критерії.
11. Від чого залежить склад та зміст бізнес-плану?
12. Опишіть типову структуру бізнес-плану.
13. З чого складається резюме проекту?
14. Що являє собою стандарт бізнес-плану за UNIDO?
15. Що являє собою стандарт бізнес-плану за ЄБРР?
16. Які стадії життєвого циклу проекту виділяють?
17. З чого складається розробка концепції проекту?
18. Що являє собою стадія попередньої оцінки проекту?
19. З чого складаються додатові дослідження в проекті?
20. Опишіть мету проекту за SMART- критеріями.
21. З яких частин складається бізнес-план проекту?
22. Яка мета створення організаційного плану проекту?
23. Яким чином розраховується потреба в персоналі проекту?
24. Як можна визначити які спеціалісти залучатимуться на аутсорсингу?
25. Яка мета та процедура розробки виробничого плану?
26. Яким чином розраховується потреба в ресурсах та обладнанні?
27. Яким чином розподіляються витрати проекту?
28. Яка різниця між постійними та змінними витратами?
29. Яка процедура розрахунку Фонду оплати праці?
30. Яким чином розробляється план виробництва продукції чи послуг?
31. З якою метою розробляється маркетинговий план проекту?
32. Що означає комплекс 4Р?
33. Які методи ціноутворення виділяють?

34. Яка сутність SWOT- аналізу?
35. Яким чином аналізується ринок проєкту?
36. З якою метою розробляється фінансовий план проєкту?
37. Яка процедура складання бюджету проєкту?
38. В чому полягає інвестиційний план проєкту?
39. Які джерела фінансування проєкту виділяють?
40. Яка сутність мережевого графіку проєкту?
41. Які показники оцінки ефективності проєкту виділяють?
42. Які проєктні ризики можна визначити?
43. Які методи управління ризиком виділяють?

Тестові завдання для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Тимчасовий захід, спрямований на створення унікального продукту, послуги або результату це ...
  - А) Проєкт.
  - Б) Бізнес-план.
  - В) Бізнес-проєкт.
  - Г) Соціальний проєкт.

2. Проєкт, який включає в себе декілька проєктів, це...
  - А) Монопроєкт.
  - Б) Мультипроєкт.
  - В) Мегапроєкт.
  - Г) Комплексний проєкт.

3. Люди або організації, які залучені до виконання проєкту, а також ті, хто залежить або зацікавлений у результатах проєкту, його успішному виконанні.
  - А) Учасники проєкту.
  - Б) Власники проєкту.
  - В) Спонсори проєкту.
  - Г) Замовники проєкту.

4. Бізнес-план це...
  - А) фіксація системи цілей, задач і засобів, які передбачають спрямовану зміну ситуації при передбаченому стані середовища.
  - Б) заздалегідь визначений порядок дій, які потрібні для досягнення поставленої мети.
  - В) активний робочий інструмент управління, відправний пункт усієї планової та виконавчої діяльності підприємства.
  - Г) тимчасовий захід, спрямований на створення унікального продукту, послуги або результату.

5. Бізнес-план розробляється в наступному випадку:
  - А) Тільки для нових проєктів.
  - Б) Як для нових проєктів, так і для підприємств, що вже існують.
  - В) Для підприємств, що існують у випадку, коли підприємство може збанкрутіти.
  - Г) Жодна відповідь не є вірною.

6. Що означають критерії SMART?

А) Конкретність, вимірюваність, наявність виконавця, реалістичність, обмеженість в часі.

Б) Визначеність, витриманість, актуальність, конкретність, достовірність. В) Лаконічність, креативність, обґрунтованість, формалізованість, правильність.

Г) Креативність, специфічність, особливість, можливість реалізації, обмеженість в часі.

7. В яких випадках підприємство може обирати структуру бізнес-плану за стандартом TACIS чи UNIDO чи іншими?

А) Якщо хоче подавати на грант від цих організацій.

Б) Якщо хоче подати на грант від Кабінету Міністрів України. В) Якщо хоче отримати грант від Світового банку.

Г) Якщо хоче отримати грант від ЄБРР.

8. Яка відмінність проекту за стандартом ЄБРР від стандарту UNIDO й багатьох інших?

А) Бізнес-план за його стандартом найбільше приділяє увагу фінансовій стороні проекту, менше розглядає решту розділів.

Б) Цей проект не вимагає SWOT аналізу.

В) За обсягом пунктів є одним з найбільших серед інших стандартів. Г) Не вимагає аналізу конкурентів.

9. Згідно підходу Світового банку, життєвий цикл проекту складається з наступних фаз:

А) Ініціації, планування, реалізації та завершення.

Б) Передінвестиційна, інвестиційна, постінвестиційна фази. В) Проектування та реалізації.

Г) Ініціації, планування, реалізації, моніторинг та контроль, заключна фаза.

10. Початком проекту вважають: А) Момент зародження ідеї

Б) Вивчення прогнозів розвитку фірми В) Формування проектної команди

Г) Прийняття попереднього інвестиційного рішення

11. Організаційний план проекту включає в себе:

А) Розподіл ролей та взаємозв'язків в бізнес-плані за своїми функціями та сферою відповідальності.

Б) Розподіл статей витрат за виробництво.

В) Визначення ключових напрямків розвитку проекту. Г) Формування мети та завдань проекту.

12. Система мотивації персоналу є частиною ..... плану бізнес-проекту (вставте пропущене слово):

А) Організаційного.

Б) Виробничого.

В) Фінансового.

Г) Загальна характеристика бізнес-проекту.

13. Розрахунок потреби бізнесу в персоналі виконується в: А) Організаційному плані.

Б) Виробничому плані. В) Фінансовому плані. Г) Оцінці ризиків.

14. Вибір організаційної форми бізнесу (ТОВ, ПП) виконується в: А) Організаційному плані.

Б) Виробничому плані. В) Фінансовому плані. Г) Оцінці ризиків.

15. Від чого залежить вибір форми оподаткування підприємства (загальна система, спрощена)?

А) Від масштабів бізнесу, обсягу доходів, кількості персоналу. Б) Від місця розташування підприємства.

В) Від специфіки діяльності. Г) Від кількості працівників.

16. Поточні витрати, які залежать від обсягу виробництва, це: А) Постійні.

Б) Змінні.

В) Початкові. Г) Змішані.

17. Статті витрат, які нам потрібні для початку нашого проєкту, що включають необхідне обладнання, витрати на початковий маркетинг тощо: А) Постійні.

Б) Змінні.

В) Початкові. Г) Змішані.

18. Витрати на фіксовану оплату праці це:

А) Постійні. Б) Змінні.

В) Початкові. Г) Змішані.

19. Витрати на оренду приміщення це:

А) Постійні. Б) Змінні.

В) Початкові. Г) Змішані.

20. Витрати на сировину це:

А) Постійні. Б) Змінні.

В) Початкові. Г) Змішані.

21. Непередбачувані витрати це витрати, які ми не можемо спрогнозувати. Вони можуть розраховуватись наступним чином:

А) Це завжди фіксований розмір витрат.

Б) Це може бути як фіксований розмір витрат, так й відсоток від загального обсягу постійних чи змінних витрат.

В) Це 5% від суми загальних витрат проєкту. Г) Це 10% від постійних витрат проєкту.

23. Які недоліки методу ціноутворення «Проходження за конкурентом»? (Декілька варіантів можуть бути вірними)

А) Компанія-конкурент може швидко змінити ціну, а ми не встигнемо змінити

й програємо.

Б) Витрати конкурента можуть бути нижчі, ніж наші.

В) Цей метод є найбільш ефективним при виході на ринок, тому не може бути недоліком.

Г) Цей метод ціноутворення є найбільш придатним для багатьох галузей виробництва.

24. Витратний метод ціноутворення передбачає:

А) Ціноутворення на основі витрат на виробництво продукції. Б) Ціноутворення з орієнтацією на конкурентів.

В) Ціноутворення на основі максимальних витрат на маркетинг. Г) Ціноутворення за середньоринковою ціною у галузі.

25. Цільова аудиторія проєкту це:

А) Та група людей, на яку ви орієнтуєтесь при виробництві продукції. Б) Всі потенційні споживачі на ринку.

В) Молодь віком до 25 років, яка мешкає в місці розташування проєкту. Г) Все населення України.

26. Витрати на маркетинг залежать від (декілька відповідей можуть бути вірними):

А) Загального бюджету проєкту. Б) Цілей проєкту.

В) Витрат конкурентів на маркетинг. Г) Організаційного плану проєкту.

27. В якій частині розробляється загальний бюджет проєкту, тобто відмічаються всі надходження та витрати проєкту?

А) Фінансовому плані.

Б) Організаційному плані. В) Виробничому плані.

Г) Маркетинговому плані.

28. Повна собівартість це:

А) Сума витрат на виробництво та реалізацію продукції.

Б) Сума витрат на виробництво продукції.

В) Сума витрат на рекламу продукції.

Г) Цехова собівартість продукції.

29. Собівартість реалізації продукції це:

А) Сума витрат на реалізацію продукції (витрати на рекламу, транспорт). Б) Сума витрат на рекламу продукції.

В) Витрати на доставку продукції в магазин. Г) Витрати на виробництво продукції.

30. Сума коштів, які надійшли на рахунок підприємства за реалізовану продукцію це:

А) Виручка від реалізації продукції.

Б) Чистий прибуток підприємства.

В) Операційний прибуток підприємства.

Г) Маржинальний прибуток.

31. Виручка від реалізації продукції розраховується за наступною формулою:
- А) $V = P * Ц$ (P – кількість продукції, Ц - ціна)
  - Б) $V = P * Д$ (P – кількість продукції, Д - дохід)
  - В) $V = Ц * С$ (Ц – ціна, С - собівартість)
  - Г) $V = С * P$ (С – собівартість, P - кількість)
32. До альтернативних джерел фінансування НЕ відносяться:
- А) венчурне фінансування.
  - Б) кошти бізнес-ангелів.
  - В) Нерозподілений прибуток.
  - Г) Грантове фінансування проєктів.
33. До власних джерел фінансування НЕ відносять:
- А) Страхові виплати.
  - Б) Амортизаційні відрахування.
  - В) Акціонування.
  - Г) Нерозподілений прибуток.
34. До позикових коштів відносять:
- А) Грантові кошти.
  - Б) Кредити.
  - В) Страхові виплати.
  - Г) Акціонування.
35. До залучених коштів відносять:
- А) Акціонування.
  - Б) Амортизаційні відрахування.
  - В) Лізинг.
  - Г) Статутний фонд.
36. Що таке динамічна модель виробничого процесу, що відображає технологічну залежність і послідовність виконання комплексу робіт, що погоджує їх звершення в часі з урахуванням витрат ресурсів і вартості робіт з виділенням при цьому вузьких (критичних) місць?
- А) Мережевий графік проєкту.
  - Б) Дерево рішень проєкту.
  - В) Цільовий графік проєкту.
  - Г) Організаційна структура проєкту.

9. Методи навчання

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються ділові ігри, проблемні завдання, підготовка реферативних доповідей та інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується увага на проблемних питаннях за структурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем та заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10 . Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Самоменеджмент» є лекції, практичні заняття, консультації та самостійна робота студентів. Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, рефератів, виконання індивідуальних практичних і самостійних завдань, підсумковий контроль – екзамен. Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Відповідно до «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10), видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (лабораторних та семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти 12 з програмного матеріалу (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи. Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи РНР (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R_{ЗМ}^{(1)} \cdot K_{ЗМ}^{(1)} + \dots + R_{ЗМ}^{(n)} \cdot K_{ЗМ}^{(n)})}{K_{дис}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R_{ЗМ}^{(1)}, \dots, R_{ЗМ}^{(n)}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{др}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{штр}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$.

Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{др} - R_{штр}.$$

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа. На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний. Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

До переліку робіт, за які надаються додаткові бали здобувачу вищої освіти (максимальна кількість 20 балів) відносяться:

- отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;
- отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напряму підготовки) у поточному навчальному році;
- отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;
- авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;
- авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;
- виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підготовка і захист курсового проекту (роботи) оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Підсумкова атестація включає семестрову та державну атестацію здобувачів вищої освіти. Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни. Семестровий екзамен – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу

(виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Управління бізнес проектами» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Войтко С.В. Управління проетками та стартапами в Індустрії 4.0: підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 200 с.
2. Гонтарева І. В. Управління проектами. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 444 с.
3. Довгань Л. Є., Мохонько Г. А., Малик І. П. Управління проектами: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. І. Сікорського, 2017.
4. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки. ЦНЛ. 2019,
5. Корі Когон, Сьюзетт Блейкмор, Джеймс Вуд. Керування проектами для «неофіційних» проект-менеджерів. Фабула. 2019, 240 с.
6. Приймак В.М. Управління проектами. Навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. 464 с.
7. Проектний менеджмент: просто про складне : навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2009. 299 с.
8. Рач В. А. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посіб. «К. І. С. », 2010. 276 с
9. Ткаленко С. І. Європейський проектний менеджмент : навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2013. – 412 с.

10. Ткаленко С. І. Європейський проектний менеджмент : практикум. Київ: КНЕУ, 2014. – 192 с.

11. Управління проектами. Теорія і практика професійного управління бізнес-проектами та програмами розвитку : підруч. [в 3 ч.] / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, О.В. Комеліна, Д.М. Толкачов. Полтава : ПолтНТУ, 2017. Ч. 1. Загальна характеристика проектного та мультипроектного менеджменту. 284 с.

12. Фесенко Т. Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник. Харків: Харк. нац. акад. міськ. госп- ва. ХНАМГ, 2012. 181 с.

Допоміжна:

13. Бредіхін В. М., Тарасенко С.І. Управління проектами: проблеми та перспективи. *Молодий вчений*. 2017. № 4.4. С. 9-12. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_4.4_5(дата звернення 02.04.2023 р.).

14. Ганза І.В. Екстремальне та гнучке управління проктами в умовах невизначеності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. Випуск 10, частина 2, 2015. С. 64-73.

15. Гринченко М. А., Пономарьов О.С., Лобач О.В. Лідерство в системі поведінкових компетенцій фахівця з управління проектами. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія : *Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами*. 2018. № 2. С. 81-87.

16. Бізнес-проекування в туризмі [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / Н.М. Скляр ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган- Барановського, каф. міжнар. економіки та туризму. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. 52 с.

17. Коваль О.О. Тенденції управління проектами в сучасній економіці. Сучасні технології менеджменту забезпечення сталого розвитку економіко- правових сис- тем в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практич- ної конференції, м. Черкаси, 18-19 квітня 2019 року. Черкаси : Східноєвропейський універси- тет економіки і менеджменту, 2019. 220 с. С.116-117.

18. Літовкіна О.О. Управління проектами в умовах змін. Україна і світ: діалог мов та культур: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 29 березня – 31 березня 2017 року. Вид. центр КНЛУ, 2017. 808 с.

19. Миронов О.В. Внутрішні організаційні структури управління проектами. Економічні аспекти функціонування підприємства: стан, проблеми, перспективи: Збірник тез доповідей II Міжнародної науково – практичної заочної конференції. За загальною редакцією доцента Ю.В.Андріяко, доцента Н.Г.Мехеди. м.Черкаси, 14 квітня 2015 року. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2015. 154 с.

Інтернет ресурси

20. Бізнес-ідеї: проекти для бізнес-покнсультантів. URL : <https://mind.ua/publications/20203443-biznes-ideyi-proekti-dlya-biznes-konsultantiv>(дата звернення 02.04.2023 р.).

21. Топ-200 найперспективніших та кращих бізнес-ідей у 2020 році з урахуванням карантину та коронавірусу. URL : <https://neoseo.com.ua/uk/top-101-samyh-perspektivnyh-biznes-idey-v-2018-godu>. (дата звернення 02.04.2023 р.).

22. Постановка цілей по SMART. URL : <https://goal-life.com/uk/smart-cil>(дата звернення 02.04.2023 р.).
23. Складові успішного проекту на прикладах. URL:<https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/june/issue-6/article-37269.html>(дата звернення 02.04.2023 р.).
24. Як зробити аналіз ринку, щоб відкрити свій інтернет-магазин. URL <https://neoseo.com.ua/uk/kak-sdelat-analiz-rynkam>(дата звернення 02.04.2023 р.).
25. Аналіз ринку для написання бізнес-плану. URL : <https://buduysvoe.com/publications/analiz-rynku-dlya-napysannya-biznes-planu>; (дата звернення 02.04.2023 р.).
26. Аналітичне дослідження ринку. URL : <https://pro-consulting.ua/ua/services/analiticheskoe-issledovanie-rynka>;
27. Як провести аналіз ринків без маркетологів. URL : <https://gc.ua/uk/yak-provesti-analiz-rynkiv-bez-marketologa/>.
28. Структура бізнес-плану. URL : <https://sites.google.com/site/biznesplanplanuvanna/struktura-biznes-planu>.
29. Бізнес-план підприємства : поняття, структура, приклади. URL : <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/biznes-plan-predpriyatiya-ponyatie-struktura-primery>
30. Розробка бізнес-плану за міжнародними стандартами. URL : <https://pro-consulting.ua/ua/services/sostavlenie-biznes-plana-po-standartam-unido>
31. З чого почати бізнес – вибір організаційно-правової форми. URL : <https://www.olans.com.ua/z-chogo-pochati-biznes>
32. Вибір системи оподаткування. URL : <http://firstconsulting.com.ua/resources/putivnyk-pidpriyemtsia/124-ukrainian/putivnyk-pidpriyemtsia/biznes-z-nulia/261-vybir-systemy-opodatkovannia>.
33. Підбираємо персонал: методи і типові помилки. Консультант кадровика, № 23(155), 2017. URL: <https://kadrhelp.com.ua/pidbyrayemo-personal-metody-i-typovi-pomylky>.
34. Як і для чого пишуть виробничий план проекту. URL : <http://monetary-flow.com/yak-dlya-tchogo-pishuty-virobnitchiy-plan-proektu/>.
35. Як написати маркетинговий план для бізнес-плану. URL : <http://monetary-flow.com/yak-napisati-marketingoviy-plan/>
36. Основи маркетингової стратегії. URL : <https://leosvit.com/art/osnovy-marketyngovoyi-strategiyi>
37. Розробка маркетингової стратегії. URL:<https://koloro.ua/ua/razrobka-marketingovoj-strategii.html>.
38. Вибір цільового ринку. URL : <http://marketing-helping.com/konspekti-lekcz/21-konspekt-lekczj-qosnovi-marketinguq/391-vibr-czlovogo-rynku.html>
39. 8 найкращих рекламних кампаній за 100 років. URL : https://24tv.ua/lifestyle/8_naykrashhih_reklamnih_kampaniy_za_100_rokiv_n87922
40. SWOT-аналіз. URL : <https://lanet.click/swot-analiz/>
41. Коронавірусна економіка: хто втрачає, а хто заробляє? URL : <https://hromadske.ua/posts/koronavirusna-ekonomika-hto-vtrachaye-a-hto-zaroblyaye-na-epidemiyi>.
42. Грантова програма COSME : коротко про головне. URL : <https://sme.gov.ua/cosme/grantova-programa-cosme/>